

delavci v galiških okrajih začeli zaporedoma prestopati v štrajk, kateri se je že močno razširil in zadobiva dan za dnevom večjo obsežnost. Oblastva so razposlala po deželi vojaštvo, katero ima paziti na red in so se med vojaštvom in kmetijskimi delavci na raznih točkah dogodili že manjši spopadi, ki so zahtevali človeških žrtev. Cele stotine štrajkovcev so bile že aretirane na nekaterih krajih radi teh izgrediv. Štrajka ne vodijo socialisti, marveč ga vodi maloruska stranka, na čelu jej maloruski državnozbornski in deželnozbornski poslanci Romanczuk, Barwinski, Kos in drugi, ki so izdali proglas, pozivljajoči vse maloruske kmetijske delavce, naj stopijo v štrajk, a naj se ne poslužujejo nasilstev.

Po vojski v Južni Afriki. Angleži so začeli uvidevati, da vendar ne gre kar pri belem dnevu oslepariti Burov za njih svobodo in pravico, ker si znajo s tem nakopati novo vojno, v kateri gotovo izgube. Izmislili so si torej miroljubnejši način, da si pridobijo Bure. Razglašati so začeli po svojih listih, da ne gre postopati prestrogo proti onim Buro, ki se še branijo priseči udanost angleškemu kralju, ker jim treba upoštevati njih žalost nad izgubo samostojnosti, jednako kakor pri vseh takih narodnostih. Bolje je, da se Buri pridobe z dobrohotnostjo in da se Anglija ne pokaže nasproti Buro tako, kakor Nemčija proti Poljakom. V zbornici je te dni celo Chamberlain imel dolg govor v prilog Buro. Mej drugim je posebno svaril vlado, da naj ne skuša z angležkim naseljenjem iztisniti Burov iz Južne Afrike marveč, da jim da tako deželno upravo, da se bodo mogli popolnoma svobodno gibati kot narod. Kdo ve, ali bodo Buri verjeli tem medenim besedam v Londonu?

Dopisi.

Šmarje pri Jelšah. (Politično zborovanje.) Lani je bil trg Šmarje pri Jelšah pozorišče vročega bojevanja katoliške in liberalne struje na Spodnjem Štajerskem. Toda osebe, ki so bile tedaj najbolj korajžne, so se kmalu poizgubile ali pa so morale stopiti v ozadje, in zadnjo nedeljo vršil se je v Šmarju ljudski shod popolnoma mirno. Sicer so bili naznanjeni med govorniki tudi možje, ki nikakor ne vzbujajo zaupanja pri naših pristajih, vendar oseba državnega poslanca dvornega svetnika dr. Ploja, ki je prevzel vso odgovornost za shod, nam je jamčila, da se ne bo naredila nobena gonja proti stranki, ki prisega na staro geslo štajerskih Slovencev: Vse za vero, dom, cesarja! Razven državnega poslanca dr. Miroslava Ploja so govorili tudi vseučilišnik pravnik Kukovec o jugoslov. vseučilišču, nadučitelj Strmšek, ki je še lani hodil roko v roki z znanim ponkovskim študentom, o važnosti ljudske šole, in g. dr. Karlovšek iz Celja, ki je pri zadnji državnozbornski volitvi še spreobračal v Grobelnem »farske podrepnike«, o gospodarskem položaju. G. dr. Karlovšek je govoril zanimivo in šaljivo. Državni poslanec dr. Ploj je v izbornem govoru obrazložil poroč naše ustave, živo slikal zatiranje štajerskih Slovencev ter poročal o svojem in svojih poslancev tovarišev delovanju v državnem zboru. Temeljito je potem obravnaval nameravano novo pogodbo z Ogersko ter izrekel, da naši poslanci ne marajo ločitve od Ogerske, ako bo pogodba pravična. In da bo pravična, da bo odgovarjala našim koristim, za to mu je porok sedanji minist. predsednik dr. Koerber, ki v tem vprašanju nasproti ogerski vladi ne pozna nobene šale. Slovenski poslanci bodo varovali vedno koristi in težnje svojih volilcev, njih geslo je in ostane: Vse za vero, dom, cesarja! Zivahna pohvala je sledila poslančevemu govoru. Izreklo se mu je popolno zaupanje.

Sprejele so se resolucije za slovensko vseučilišče v Ljubljani, za samoupravo Spodnjega Štajerja in g. Kušču se je pozelelo, da

bi tudi dr. Tavčarja in tovariše spravili pod streho skupnega jugoslovanskega kluba.

Shod je vodil šmarski župan g. Ferlinec, ki je sklenil zborovanje z živio-klici na cesarja.

Dol. (Iz potne torbe.) Že od nek-daj mi je največje veselje, ako morem za nekaj časa zapustiti svoja vsakdanja opravila ter iti nekoliko med božji svet. Tako so me tudi letos krasni julijski dnevi izvalili, da sem napravil kratek izlet. Pot me je vodila ob zeleni štajersko-kranjski meji ter me pripeljala tudi v prijazni zakotni Dol. Prvi pogled na malo, a sicer čedno vas, je napravil žalosten utis na-me; oko obstalo mi je namreč na cerkvi, ki je tako revna in slaba, kakor malo kje. Pozneje sem zvedel, da nameravajo zidati novo; toda razne zapreke ovirajo to potrebo že tekom let. Največ je temu kriva nesloga in pa pomanjkanje denarja. Dal Bog, da bi se skoro spolnile vroče želje dolskih — za dobro vnetih — župljanov, da bi postavili skoraj prostorno in lepšo farno cerkev. Zvedel sem tudi, da imajo tukaj posojilnico in čitalnico (bralno društvo). Toda vse je tako tajno, da ni jedna ne druga nima niti napisa, da se ne ve, kje da je. Za čitalnico jim baje služi že dalje časa tesna šolska veža, med tem ko je v vasi dovolj zato pripravnega stanovanja do časa, da si uredijo zato odmenjeno poslopje. Nadalje imajo tudi domačo požarno brambo, katera se je še le pred kratkim ustanovila, ki pa vrlo napreduje. Sliši se, da namerava prirediti v kratkem veselico. Vrlo dobro! Le na noge, dolski mladeniči! Posnemajte svoje vrstnike, slovenske mladeniče, po širni slovenski zemlji, ki se zbirajo v razna društva ter prirejajo veselice, predstave, občne zборе in tako z združenimi močmi odbijajo napade naših nasprotnikov. Pokažite tudi vi, da ste sinovi matere Slovenije. — Nadalje imajo tudi tukaj nekaj postaj za streljanje proti toči, in sicer na Kovku, Kalo in Marnem. Le žal, da se je v najbolj primernem kraju, v okolici Sv. Jurija, ta stvar opustila, in sicer v obližju gospoda župana. Dobili so tudi tam topiče kakor drugod. Vozili so jih od Poncija do Pilata, pa jih nobeden ni hotel. Nazadnje pa so jih zavlekli k Sv. Štefanu, kjer še sedaj čakajo, da se jih usmili kak »uzmovič«. Može, to ni prav! Ako streljanje drugim koristi — ali vsaj ne škodi — zakaj bi pa vam ne, posebno ko ste jih dobili zastonj. Stalo bi vas samo malce truda, ki bi se vam pa zdatno povrnili. Priča temu vam je zadnji dogodek, ko je toča v okolici Sv. Jurija precej škode naredila, dočim so kraji, kjer se je streljalo, bili obvarovani pred njo. Pri Sv. Štefanu je nekdo, ki se jezi na »Naš Dom« zato, ker se peča s »Štajercem«. Menda se mu uboga »para« smili. Čudno! »Naš Dom« pa ne, ko ga »Štajerc« vendar tako nesramno napada. Po njegovem mnenju naj bi bil »Naš Dom« gluh in nem, med tem ko bi »Štajerc« udrihal po njem. »Še mravlja se brani!«

Naj pre naredi »Štajerc« svoj, ne baš lepi program, da ne bo opravljal in obrekoval, potem bo tudi »Naš Dom« molčal o »Štajercu«. Sicer pa itak vemo, kaj tiči pod klobukom. — Potem sem izvedel, da so imeli v Šent Jederti veselico, katero je priredila čitalnica, in da se je dobro obnesla. Vdeležba je bila baje precejšna — samo Dolanov letos ni bilo kakor lani, razun par oseb. Menda jih je strah, ker se na slovenskem nebu že dani in bo treba vstati. Predno končam svoj pot, sem jo mahnil še v starodavne Rimske toplice, kjer se je že v davnej preteklosti kopal mogočen Rimljan. Ogledal sem si med tem tudi malo vasio z okolico, župnije Sv. Marjete. Prijazen, romantičen kraj. Tukaj je še vse v starem normalnem položaju. O narodni naprednosti ni tukaj niti govoriti, zato sem jo hitro popihal od tod na kolodvor, tam sem zasedel železnega konja in v kratkem času sem bil zopet doma.

Popotnik.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politični shodi. Dne 24. avgusta popoldan ob 3. uri priredi katoliško slovensko politično društvo »Sloga« javen shod v magistratnem poslopju v Središču. Poročala bosta gg. državni poslanec dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj in deželni poslanec dr. Franc Rosina. — Isti dan brzkone (zanesljivo se bo naznanilo v prihodnjem listu) priredi »katoliško politično društvo za vranski okraj« shod v Vranskem, kjer bo poročal državni poslanec vitez Berks.

Dijaški shod v Šmarju pri Jelšah. Veliko število večinoma štajerskih slovenskih vseučilišnikov se je zbralo zadnjo nedeljo na zaupni shod v Šmarju pri Jelšah. Soba za shod so dobili v ondotni ljudski šoli. Posvetovali so se o gmotnem položaju dijaštva, o kulturno-političnih strujah na Slovenskem ter o tem, ali še se naj mimo društva »Bodočnost« ustanovi enako društvo tudi za kraje med Savo in Dravo. Predsedovala sta shodu pravnik g. Sagadin in medicinec g. Spindler. O gmotnem stanju je poročal modroslovec g. Pušenjak. Večina dijakov nima na mesec niti 20 forintov za hrano, stanovanje, knjige itd. Posojilnice v Mariboru, v Celju in v Ljutomeru se bodo naprosile, da tako izdatno podpirajo vseučilišnike kakor ptujska posojilnica. Tudi na druge posojilnice, na okrajne zastope in občine se bodo dijaki obrnili za podpore. Društvo »Radigoj« se premalo ozira pri podporah na Štajerce. Pri posvetovanju o kulturno-političnih strujah se je na predlog g. Sagadina sklenila izjava, da se dijaki ne priznavajo ne liberalcem, ne klerikalcem, ampak hočejo biti odločno (radikalno) narodni ter z izobrazbo dvigniti narod in ga rešiti pogina. Mimo »Bodočnosti« se ne bo osnovalo drugo društvo. Na to je sledil skupen obed. Pred ljudskim shodom, o katerem poročamo med dopisi, zbrali so se dijaki pod zastavo »Triglava« ter s spremljevanjem godbe odkorakali skupno na zborovališče na Ferlinčevem vrtu. Ob 8. zvečer se je začel koncert. Dijaki so krasno peli pod vodstvom modroslovca g. Mastena. Samospevi pravnika g. Ašiča obudili so veliko občudovanje. Mojsterski je igral na gosli gosp. Serajnik, na glasovirju ga je spremljal učitelj godbe g. Arzenšek iz Celja. Z resnim, lepim nastopanjem so si pridobili gospodje dijaki ta dan še večji ugled med občinstvom.

Zaroka. V Ljutomeru se je zaročila gospica Angela Vršič, iz znane rodoljubne rodbine trgovca Vršiča v Ljutomeru, z gospodom Franom Čeh, učiteljem istotam. Bilo srečno!

Štirje brati. Č. g. Tribnik Karol, župnik v Jurjoklostru, je dne 4. t. m. obhajal tridesetletnico službovanja svojega kot duhovnik. Slavnost se je vršila v ožjem krogu njegovih troje bratov, ki so učitelji, namreč gg.: Arnošt, nadučitelj na Spodnji Poljskavi, Ludovik, nadučitelj v Zrečah, in Henrik, učitelj v kaznilnici v Mariboru. Še mnoga leta vsem štirim bratom!

Strela je vdarila dne 1. avgusta popoldne v Gornjem Porčiču v jaget in je ubila zraven stoječega Ferdin. Ketiš. Tri blizu stoječe otroke je omamilo. — Vdarilo je tisti dan pri Sv. Antonu v cerkveno poslopje, katero je do tal pogorelo. Tudi eno kravo je ubilo.

O požaru v Podovi dne 30. julija se nam še piše, da sta zgorela dva otoka, 5 in 4 leta stara, Ivana Fingušta v Podovi. Požarni brambovci so prihiteli iz Rač, Fram, Maribora in iz Cirkovc. Škode je 100 000 K, Vsak pogorelec je imel zavarovano poslopje, nekteri tudi seno, žito in slamo.